Title: La Sierpa 1979O
Speaker: Cipriano Gómez Yermo
Language: Guazacapán
Collector: TK
Date Recorded: 1979
Date Transcribed:
Date Typed: 07/25/2006
Typed By: ER
<text>
ʔəndaʔ pir'ik pwes si muḳpataʔ wirik’i, ʔ{ə̹/a} kuy
ˀim'an k’ał ʔistorya. pwes k’ał beese, k’ał čuhšaya (1)
par'a šeek’e (2) nał ki ʔakuk’ih ša graw'a. ʔi
neeła šeek’e nał par'eyˀ, ʔi par'a k’eyˀ. ʔi łək’əyʔ
ʔik’ał taaw'uk. pwes k{i/ə} k’ənək’ih porke ʔim'ey nah ke
kuy šuk’eyˀ. ʔentónses suk’uyˀ par'ah k’eyˀ. ʔi łək’əyʔ
ʔik’ał taaw'uk. pes k{i/ə} k’ənək’ih porke ʔim'ey nah ke
kuy šuk’eyˀ. ʔentónses suk’uyˀ par'ah mu k’aťaḳ wiik˖i.
ʔi ʔatə̆y'ah kiʔ tup˖aw'ey, ʔi {pokiitos diyas/pokiito pari/čərəkəˀ pari} ʔimey nah,
"ʔa, kuy šuk’an taaw'uk, hə̹. porke h{ə/i}n šan ənšk’a."
ʔi ʔuk’eyˀ ša ʔuray. tum'uy sim'i. naríʰ ʔuray taaw'uk,
porke čo1o {nał kiʔ nan'iy ʔuy/nan'iy kiˀ teenaʔ ʔuy}. tum'uy sim'i, hin bał
kĭ¢’iyʔ. ʔi ʔentónses natəy'ah pełtemeh suk’úy šikíʔ
ʔi ʔentónses pwes, natəy'ah (3), nał kiʔ mupəp’əwan ʔuy (4), porke
hin bał nał akuˀ tur'a ʔuy təšk’ə, porke
ša maku nał hiˀ hooroy' ʔuy. ʔentónses despwes akuła
tup’eyˀ tekwambu1u. atəy'ah akuła tup’˖aw'˖ey, ʔi
suk’uy hină kumu {ʔambuki mekasal/šuyaku ʔambuki} ʔentónses na
muťum'ay. {para el laðo oksidente/ša (laðo) yəwak pari} tup’aw'˖ey ; na huuših
{al oryente/ša (laðo) ʔišpakpari} hoor'oyˀ. ʔi ʔentónses "natəəkkah kuy akuˀ tup’an
naka, sinber(g)wensa" hii nah. (5) “ʔi no porke
en esos tyempos/ša ʔayapaˀ man} hin nał šan ʔúy nahaʔ. təšk’ə nał
ku tuuraˀ ʔuy. bweno pwes, suk’uyˀ pwes, ˀi ʔatəy'ah
tekwambur̃u, ʔi ʔasta {la laguuna asufral/alaguuna pəša ʔuy} mušawa¢’a nał
hutu hin amuhumuuk’a (6) muk’ər'ə naʔał (7), mupar'ey kumu
p’isina hutu, hin humuk’eyˀ nah. ʔasta ke tur'ey k’ał
bar̃eeta šawšey (8) ša huu¢’uk alaguuna. ʔi nah na man

si humuk’ey nah, asta {oy diya/šik’i pari} kiʔuk˖ah. despwes,
im'ey, "ʔa kuy aku əndən uťan, aber si ʔiišiʔ ngiʔ (9).
i ał ʔuy nał kiʔuk˖ah sirpyenta, ya meero pał nał
ki ʔakuh. ʔišpaˀ ʔəndəy ʔutah, aber si mułək’ə (10)
naʔał. ʔentónses... akuła {otros kapitanes/otro kapitan'aałi} mə¢’ey
mas, i suk’uyˀ mas. i k’ał ʔay'aała šikiʔ, akuła
suk’uy, porke nan'iyˀ pał na {mekasal/šuyaku ʔambuki}, hin bał na
hoor'oy huuših {mekasal/šuyaku ʔambuki} ša narih sirpyenta. entónses
{otra/ˀotro} ay'aała akuła tur'ey nał k’ał p’eťehur'u (11).
ʔi ⌜wiy'a (12) p’eťe hur'u. {en lo ke/ʔasək} šuk’a nał k’eyˀ
kumu wiy'a p’eťe hur'u, siirúˀ nah suk’uy?...
ʔimey nah łak’uw'ah. "tur'a peˀ na {mekate/šuyaku}. "ə̰".
na łak’uw'ah hin dur'eyˀ, porke ⌜hin paataˀ hinaʔ. (15)
ʔentónses tuy'ey nah ke. "ʔa ʔentónses hin šan bar'aka. (13)
komo kaʔim'a ke kahuurak, pweh." "a pwes
ʔənhuurak, pero na nenˀ hin apătaˀ puľan na man"
im'ey nah. ʔi man giʔ.
</text>
<notes>
1. čuhšaya- <tk> viejita </tk>
2. par'a šeek’e- <tk> a buscar palitos </tk>
3. natəy'ah- <tk> allí </tk>
4. mupəp’əwan ʔuy- <tk> llevaba el agua </tk>
5. hii nah- <tk>así le dijo a el </tk>
6. hin amuhumuuk’a- <tk> no aguantaba </tk>
7. muk’ər'ə- <tk> arrancaba </tk>
8. šawšey- <tk> i lo sembró </tk>
9. ʔiišiʔ ngiʔ- <tk> está viva todavia </tk>
10. mułək’ə- <tk> la encontraba </tk>
11. p’eťehur'u- <tk> chompipón </tk>
12. wiy'a- <tk> cuyuscate = color </tk>
13. bar'aka- <tk> no servís </tk>
14. <tk> mupar'a neeła mułək’ə "lo busca aber si lo encuentra" </tk>
15. hin paataˀ hinaʔ- <tk> no podía con él </tk>
</notes>